

INGEBORG FÜLEPP

Zagrebačka umjetnica
i filmska montažerka,
koja već dva
desetljeća živi u
Berlinu, u povodu
ulaska Hrvatske u EU
osmislila je promociju
naših multimedijских
umjetnika u Njemačkoj

Posveta mužu

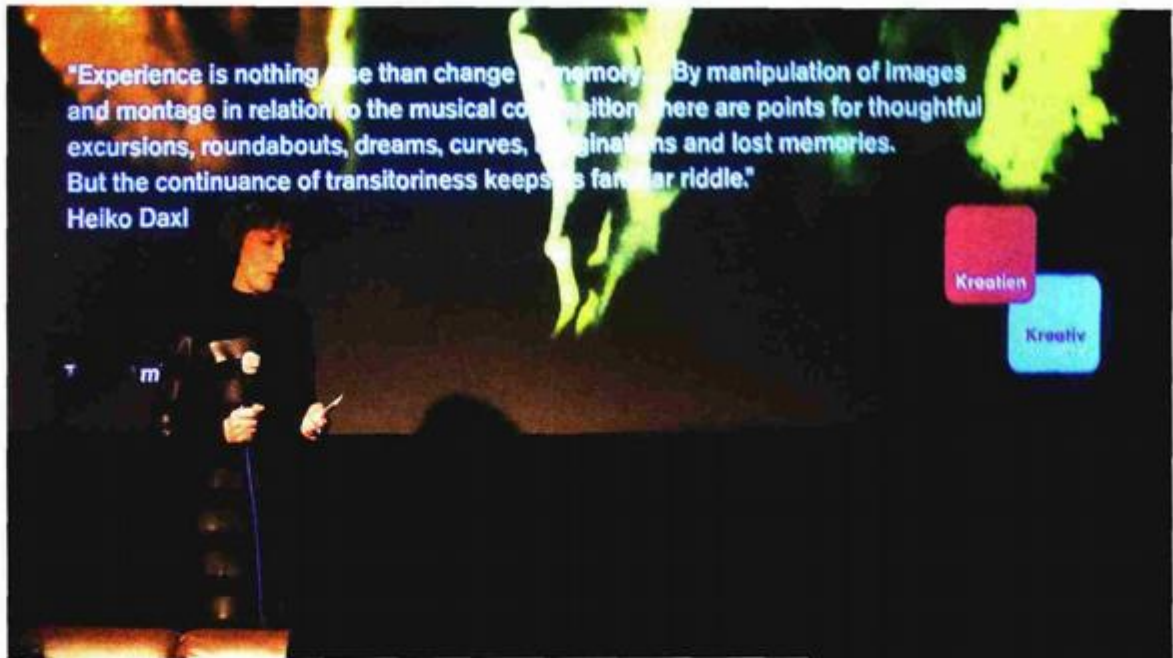
Napisala **Jagoda Zamoda**
 Snimci: **Mario Kučera** i privatni album

Dosad sam međunarodne umjetnike pozivala u Hrvatsku, a sad prvi put imam priliku naše suvremene umjetnike sustavnije predstaviti u inozemstvu - kaže Zagrepčanka Ingeborg Fülepp (61), medijska umjetnica i predavačica u Berlinu te odnedavno profesorica u Rijeci, filmska montažerka i kustosica koja već dulje od dva desetljeća povezuje njemačku i hrvatsku kulturu. U sklopu projekta Kroatien Kreativ 2013. (Hrvatska kreativno) - koji u povodu ulaska naše zemlje u Europsku uniju traje cijelu godinu u Njemačkoj - osmislila je program Medijska umjetnost.

- Moj muž Heiko Daxl, također medijski umjetnik, često mi je govorio da sam puno toga napravila samo iz znatiželje. Uvijek sam istraživala i željela ići dalje. Zahvaljujući stipendiji "Zlatko Baloković" ondašnje JAZU, na Harvardu sam magistrirala interaktivne tehnologije, potom predavala film, video i multimedije na sveučilištima u SAD-u, Velikoj Britaniji, Nizozemskoj, Austriji i Njemačkoj. Kad je Heiko, s kojim sam provela dvadeset i dvije godine, lani preminuo, nastavila sam naš zajednički rad i intenzivirala suradnju s Hrvatskom. Predložila sam Ministarstvu kulture predstavljanje radova naših umjetnika, multimedij-skih *performancea*, videoinstalacija, eksperimentalnih filmova i fotografija, svjetlosnih objekata, fotokolaža... Program je dosad održan na berlinskom Directors Loungeu, u Filmskom muzeju u Düsseldorfu i na sajmu medijske umjetnosti u industrijskom kompleksu u Essenu, a u tijeku je projekt u Vrtu sjećanja u Duisburgu. Najviše videoprojeksija bit će prikazano potkraj godine na ostakljenoj zgradi Mađarskog kulturnog instituta u središtu Berlina - kaže Ingeborg Fülepp koja je na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti završila filmsku montažu.

U djetinjstvu je često boravila na Svetom Duhu, u ulici Trsje, u ljetnoj kući bake i djeda Fülepp, zagrebačke obitelji čiji su se preci doselili iz Budimpešte. Otac Julije bio je inženjer strojarstva u OKI-ju, a majka Hermina, Austrijanka podrijetlom, brinula se za građanski odgoj Ingeborg i nje-ne pet godina starije sestre Alme.

- Kao curica skicirala sam modele i kreacije i mislila da ću biti modna dizajnerica, što je i postala moja sestrična i vršnjakinja Branka Donassy. Nakon Primijenjene, gdje sam završila grafički dizajn, mogla sam studirati na Likovnoj akademiji ili povijest umjetnosti, ali slučajno sam doznala za montažu i željela sam naučiti nešto novo, drukčije. O montaži nisam ništa znala, i pripremajući se za prijamni cijelo sam ljeto svaki dan u Kinoteci gledala filmove. Očito, imala sam talent za prepoznavanje filmskih izražajnih sredstava i na prijamnom sam pisala esej o grafičkoj kompoziciji kadra kod Bergmanove "Tišine". Kolege na studiju bili su mi Srećko Jurdana i Miroslav Mikuljan, a odjel montaže nalazio se na starom tavanu, gdje smo mogli montirati te gledati projekcije na starom projektoru dan i noć - prisjeća se Ingeborg Fülepp koja je,

Ingeborg Fülepp sa suprugom Heikom Daxlom i sestričnom, muzikologinjom Seadetom Midžić, u Berlinu

između ostalih, bila montažerka slike i tona na filmu Brune Gamulina "Ljeto za sjećanje", dobitnika *Srebrne arene* na pulskom festivalu 1990. Ljubav prema montaži prenosila je i svojim studentima na zagrebačkoj akademiji do 1993., sve do odlaska u Njemačku.

Na dvije adrese

Njemačkog medijskog umjetnika Heika Daxla upoznala je 1988. na filmskom festivalu u Haagu, na koji je Ingeborg pozvana kao svojevrсна zvijezda s Harvarda, jer je zbog svog studija i iskustva bila dio pionirskog razdoblja multimedij-skih tehnologija. A Heiko je došao kao osnivač i kustos Europa Media Art Festivala u Osnabrücku, jednog od najvećih i prvih festivala za medijsku umjetnost.

- Bilo je to površno poznanstvo - priča Ingeborg. - Dvije godine kasnije, kad sam se vratila iz Amerike u Zagreb, u Multimedijalnom centru se održavala prezentacija videoradova njegova festivala. Javila sam mu se i tada sam upoznala pravog Heika, vedrog, veselog, društvenog. I rodila se velika ljubav. Nakon šest mjeseci me zaprosio. Prvih godina braka ja sam živjela u Zagrebu, a Heiko u Osnabrücku. Ali kad smo shvatili da ne možemo neprestance putovati između dvije drža-

ve, ja sam ostavila mjesto docenta na odsjeku montaže na ADU, a Heiko svoj festival u Osnabrücku i 1994. smo se preselili u Berlin.

Zajedno su osnovali Media-Scape, međunarodni projekt za izložbe i videoprojeksije medijske umjetnosti koji je održavan u Zagrebu te djelomično u istarskom Novigradu. - Sve ideje za naše projekte nastajale su za vrijeme večere, i jako dobro smo se nadograđivali: Heiko je imao apstraktnu i notu za sintezu, a ja znanje i osjećaj za dramaturgiju i montažu. Znao se šali-ti govoreći da sam i cijeli njegov život kreirala. A on je živio intenzivno, putovao po svijetu, ostvario sve svoje želje, i u svoje je 54 godine, zapravo, proživio nekoliko života. Umro je iznenada lanjskoga svibnja... - veli Ingeborg Fülepp koja se vrlo teško suočila s muževim odlaskom.

Bilo bi joj, priznaje, mnogo teže da nije morala rješavati brojne probleme, poput prodaje zajedničke galerije - to joj je pomoglo da ne zastane i prepusti se osjećajima. Kroz sve to zadržala je emotivni kontakt sa suprugom, nastavila njegov rad te ostvarila s njime započeti projekt Tragovima Toše Dapca koji je prikazan na izložbi lanjske jeseni u Rijeci. U koju se proljetos i preselila. Tako da je berlinskoj i zagrebačkoj adresi dodala još jednu - na riječkom Trsatu, nedaleko od Akademije primijenjenih umjetnosti na kojoj predaje novi kolegij, videomontažu i medije.

- Sve što radim, radim i za sebe i za svog muža. Heiko je želio nastaviti suradnju s Rijekom, tako da je moje preseljenje povezano i s njime. Ovdje će mi sada biti baza, i nadam se da ću moći donekle zadržati i predavanja iz multimedije na Fakultetu za tehniku i ekonomiju u Berlinu. Često pomislim da bi se i Heiku svidjelo sve to čime se bavim, jer je nastavak svega što smo zajedno ostvarivali. ■

Na otvorenju projekta Hrvatska kreativno u Berlinu